

TYT

TEMEL YETERLİLİK TESTİ

GİS

GELİŞİM İZLEME SERİSİ

TARİH

SORU BANKASI

- ÖSYM Formatında
- Kazanım Odaklı
- Yeni Nesil Sorular

- Akıllı Tahta Uyumlu
- Video Çözümlü
- Gelişime Destek

GİS

GELİŞİM İZLEME SERİSİ

TARİH

SORU BANKASI

• Her hakkı saklı olup ÖZDEBİR YAYINLARI'na aittir.

Bu kitaptaki açıklamalar, örnekler, alıştırmalar, test soruları, şekiller ve şemalar basılıp yayınlanamaz.

BASIM YERİ

Ertem Basım Yayım Sanayi ve Tic. Ltd. Şti. / Ankara

Tel: 0312 284 18 14 Pbx

DİZGİ & GRAFİK TASARIM

ÖZDEBİR YAYINLARI

ÖZDEBİR
YAYINLARI

Genel Merkez

Gazi Mustafa Kemal Bulvarı No: 99/1 Maltepe - Ankara

Tel: 0312 230 51 47 – 230 60 52 • Faks: 0312 230 51 46

www.ozdebir.org.tr • ozdebir@ozdebir.org.tr

Yayın Merkezi

Kavacık Subayevleri Mah. Şehit Oğuzhan Duyar Sk. No: 29/2-A Keçiören - Ankara

Tel: 0312 473 00 28 – 472 97 56 • Faks: 0312 473 00 29

www.ozdebiryayinlari.com • yayin@ozdebir.org.tr • sinav@ozdebir.org.tr

*Saygı ve Özlemle..
1881-1938*

Sevgili Öğrenciler,

TYT GELİŞİM İZLEME TARİH SORU BANKASI, ÖZDEBİR YAYINLARI Türkiye Geneli Deneme Sınav Komisyonlarınca MEB'in yayınladığı en son Ortaöğretim Tarih Dersi Öğretim Programlarına uygun olarak hazırlanmıştır.

Kitaptaki sorular; “**Gelişim İzleme Testi**”, “**Gelişim Tamamlama Testi**” ve geçmiş ünitelerin yeniden tarandığı “**Geriye Dönüş Testi**” başlıkları altında sınıflandırılmış ve sunulmuştur.

- **Gelişim İzleme Testleri**yle eksiklerinizi göreceksiniz,
- **Gelişim Tamamlama Testleri**yle eksikliklerinizi tamamlamaya yöneleceksiniz,
- Ünite sonlarında yer alan önceki ünitelerden hazırlanan seçme soruları içeren **Geriye Dönüş Testleri**yle de öğrendiklerinizi pekiştireceksiniz.

Bu testler; kolay, orta ve üst düzey bilgiler içeren zor sorulardan oluşmaktadır.

Kitaptaki tüm sorular; TYT Tarih dersi müfredatının tamamını içeren, ilk kez bu kitapta yayımlanan özgün sorulardır.

Soruların müfredata uygun bir dizilişle verildiği bu yayınlımız **TYT GELİŞİM İZLEME TARİH SORU BANKASI**, sizlere nitelikli bir öğrenme, öğrenilenleri pekiştirme imkânı sağlayacaktır.

Başarma gücünüzün hep artması, yaşamda mutlu olmanız dileğimizdir.

ÖZDEBİR YAYINLARI

İÇİNDEKİLER

1. ÜNİTE	TARİH VE ZAMAN	7
	Gelişim İzleme Testi	11
	Gelişim Tamamlama Testi	13
2. ÜNİTE	İNSANLIĞIN İLK DÖNEMLERİ	15
	Gelişim İzleme Testi	17
	Gelişim Tamamlama Testi	21
	Geriye Dönüş Testi	23
3. ÜNİTE	ORTA ÇAĞ'DA DÜNYA	25
	Gelişim İzleme Testi	27
	Gelişim Tamamlama Testi	31
	Geriye Dönüş Testi	33
4. ÜNİTE	İLK VE ORTA ÇAĞLARDA TÜRK DÜNYASI	35
	Gelişim İzleme Testi	37
	Gelişim Tamamlama Testi	41
	Geriye Dönüş Testi	45
5. ÜNİTE	İSLAM MEDENİYETİ'NİN DOĞUŞU	47
	Gelişim İzleme Testi	49
	Gelişim Tamamlama Testi	51
	Geriye Dönüş Testi	55
6. ÜNİTE	TÜRKLERİN İSLAMİYETİ KABULÜ VE İLK TÜRK İSLAM DEVLETLERİ	57
	Gelişim İzleme Testi	59
	Gelişim Tamamlama Testi	63
	Geriye Dönüş Testi	65
7. ÜNİTE	YERLEŞME VE DEVLETLEŞME SÜRECİNDE SELÇUKLU TÜRKİYESİ	67
	Gelişim İzleme Testi	69
	Gelişim Tamamlama Testi	73
	Geriye Dönüş Testi	75
8. ÜNİTE	BEYLIKTE DEVLETE OSMANLI (1302-1453)	77
	Gelişim İzleme Testi	79
	Gelişim Tamamlama Testi	83
	Geriye Dönüş Testi	85
9. ÜNİTE	DÜNYA GÜCÜ OSMANLI (1453-1595)	87
	Gelişim İzleme Testi	89
	Gelişim Tamamlama Testi	91
	Geriye Dönüş Testi	95
10. ÜNİTE	OSMANLI DEVLETİ'NİN KÜLTÜR VE MEDENİYETİ	97
	Gelişim İzleme Testi	99
	Gelişim Tamamlama Testi	103
	Geriye Dönüş Testi	107
11. ÜNİTE	DEĞİŞEN DÜNYA DENGELERİ KARŞISINDA OSMANLI SİYASETİ (1595-1774)	109
	Gelişim İzleme Testi	111
	Gelişim Tamamlama Testi	115
	Geriye Dönüş Testi	117

12. ÜNİTE	DEĞİŞİM ÇAĞINDA AVRUPA VE OSMANL.....	119
	Gelişim İzleme Testi	121
	Gelişim Tamamlama Testi	125
	Geriye Dönüş Testi.....	127
13. ÜNİTE	ULUSLARARASI İLİŞKİLERDE DENGİ STRATEJİSİ (1774-1914)	129
	Gelişim İzleme Testi	131
	Gelişim Tamamlama Testi	135
	Geriye Dönüş Testi.....	137
14. ÜNİTE	DEVİİMLER ÇAĞINDA DEĞİŞEN DEVLET-TOPLUM İLİŞKİLERİ.....	139
	Gelişim İzleme Testi	141
	Gelişim Tamamlama Testi	145
	Geriye Dönüş Testi.....	147
15. ÜNİTE	XIX VE XX. YÜZYILDA DEĞİŞEN SOSYO-EKONOMİK HAYAT	149
	Gelişim İzleme Testi	151
	Gelişim Tamamlama Testi	155
	Geriye Dönüş Testi.....	157
16. ÜNİTE	XX. YÜZYIL BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ VE DÜNYA.....	159
	Gelişim İzleme Testi	161
	Gelişim Tamamlama Testi	165
	Geriye Dönüş Testi.....	169
17. ÜNİTE	MİLLİ MÜCADELE	171
	Gelişim İzleme Testi	173
	Gelişim Tamamlama Testi	179
	Geriye Dönüş Testi.....	183
18. ÜNİTE	ATATÜRKÇÜLÜK VE TÜRK İNKILABI	185
	Gelişim İzleme Testi	187
	Gelişim Tamamlama Testi	191
	Geriye Dönüş Testi.....	195
19. ÜNİTE	İKİ SAVAŞ ARASINDAKİ DÖNEMDE TÜRKİYE VE DÜNYA.....	197
	Gelişim İzleme Testi	199
	Gelişim Tamamlama Testi	203
	Geriye Dönüş Testi.....	207
20. ÜNİTE	II. DÜNYA SAVAŞI SÜRECİNDE VE SONRASINDA TÜRKİYE VE DÜNYA	209
	Gelişim İzleme Testi	211
	Gelişim Tamamlama Testi	215
	Geriye Dönüş Testi.....	217
21. ÜNİTE	TOPLUMSAL DEVİRİM ÇAĞINDA DÜNYA VE TÜRKİYE.....	219
	Gelişim İzleme Testi	221
	Gelişim Tamamlama Testi	225
	Geriye Dönüş Testi.....	227
22. ÜNİTE	XXI. YÜZYILIN EŞİĞİNDE TÜRKİYE VE DÜNYA	229
	Gelişim İzleme Testi	231
	Gelişim Tamamlama Testi	233
	Geriye Dönüş Testi.....	235

1. ÜNİTE

TARİH VE ZAMAN

1. Tarih, millî bilinci oluşturarak geçmişte bir arada yaşamış ve gelecekte de bir arada yaşamak isteyen toplumun, manevi değerlerinin gelişmesinde önemli rol oynar.

Bu yargıya bakılarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılabılır?

- A) Tarih biliminin toplumun birlik ve beraberlik içinde olmasını sağladığına
- B) Tarih bilincinin gelişmesi için etnik birlikteliğin şart olduğuna
- C) Tarih eğitiminin sadece okullarda verilmesi gerektiğine
- D) Tarih biliminin sadece kanıtlayabileceği olayları konu edindiğine
- E) Tarihsel empati ile geçmişte yaşamış insanların ne hissetliklerinin anlaşılabilmesine

2. Tarih araştırmalarında objektifliğin (yansızlık) sağlanması için aşağıdakilerden hangisinin uygulanması gerekli değildir?

- A) Eleştirel gözle inceleme yapılması
- B) Başarılı kişilerin araştırılmasına öncelik verilmesi
- C) Kaynakların karşılaştırmalı olarak aktarılması
- D) Ulaşılabilecek her belgenin ortaya konulması
- E) Bilgilerin belgelerle desteklenmesi

3. Eski bir yerleşim yerinde yapılan kazılarda MÖ 3000'li yıllara ait kültürel kalıntılar bulunmuş ayrıca aynı yerleşim yerinde MÖ 2000'li yılların başlarına ait çivi yazısı ile yazılmış kil tabletler de çıkarılmıştır.

Bu bilgilere ulaşılmada;

- I. Arkeoloji,
- II. Paleografya,
- III. Nümizmatik

bilim dallarının hangilerinden yararlanıldığı savunulabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) I, II ve III

4. Malta Adası'ndaki tapınak dünyanın en eski tapınağı olarak bilinirken Göbeklitepe'de 12 bin yıllık bir tapınak gün yüzüne çıkarılmıştır. İnsanlığın ilk tapınağı kabul edilen Göbeklitepe, Malta Adası'ndaki tapınaklardan 7500 yıl daha öncesi-ne aittir.

Bu bilgiye dayanılarak;

- I. Yeni belgeler ortaya çıktıkça tarihî olaylar yeniden değerlendirilmelidir.
- II. Yapılan her yeni kazı, eski bilgilerin yanlış olduğunu ortaya çıkarmıştır.
- III. Malta Adası, Göbeklitepe'den daha eski bir yerleşim bölgesidir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

5. Tarihin konusu, insanoğlunun meydana getirdiği faaliyetler, değişimler ve eserlerdir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinin tarihin konusu içinde yer aldığı savunulamaz?

- A) Dinlerin ortaya çıkışı ve yayılışı
- B) Göçlerin nedenleri
- C) Savaşların sonuçları
- D) Doğal afetlerin nedenleri
- E) Ticari ilişkiler

6. **Tarihî Olay:** Başlangıç ve bitiş tarihi bellidir. Yer ve zaman bildirir. Somut bilgiler içerir.

Tarihî Olgu: Aynı türdeki olaylar bütünüdür. Geneldir, süreklilik gösterir, soyuttur.

Bu bilgilere göre aşağıdakilerden hangisi Tarihî Olay'a örnek gösterilemez?

- A) TBMM'nin açılması
- B) Türklerin müslüman olması
- C) Montrö Boğazlar Sözleşmesi
- D) Malazgirt Savaşı
- E) Islahat Fermanı'nın ilanı

7. Tarihî olayların en belirgin özelliği, tekrarlanmasının mümkün olmaması ve bir anda olup bitmesidir. Sosyal bir bilim dalı olan tarih bilimi, olayları bugünün koşullarına göre değil, yaşadığı günün şartlarına göre değerlendirmeyi yöntem olarak kabul eder.

Bu bilgiler;

- I. tarih biliminin geçmişi konu edildiği,
- II. tarihî olayların günümüzün değer yargılarıyla açıklanması gerektiği,
- III. tarihin sadece gözlemleyebileceği olaylarla ilgilendiği

durumlarından hangilerinin göstergesi olabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

8. Sosyal bir bilim olan tarihin yöntemi, diğer bilimlerden farklı olarak deneylere, formüllere, laboratuvar ölçümlerine dayanmaz.

Bu durum tarihî olayların aşağıdaki özelliklerinden hangisiyle ilgilidir?

- A) Coğrafi şartlardan etkilenmesi
- B) İnsan faaliyetlerini konu alması
- C) Farklı bilimlerden yararlanması
- D) Tekrarının olmaması
- E) Uzun bir zaman dilimini kapsamaması

9. Bugün kabul edilemez olarak görülse de kölelik, eski Yunan ve Roma'da normal sayılan, yaygın bir uygulamaydı. O dönem filozoflarının hâkim anlayışına göre kölelik tıpkı devlet ve aile gibi temel toplumsal kurumlardan biriydi.

Bu durum tarih biliminin aşağıdaki özelliklerinden hangisi ile açıklanabilir?

- A) Neden-sonuç ilişkisi içinde gerçekleşmesiyle
- B) Günümüzün evrensel değerleri, kuralları ve uygulamalarının ölçü alınmamasıyla
- C) Belgelere dayalı açıklanmasıyla
- D) Belli bir yer ve zamanda geçmesiyle
- E) İnsanı konu almasıyla

10. Geçmişteki insan faaliyetlerini, neden-sonuç ilişkisi içerisinde yer göstererek ve belgelerden yararlanarak araştıran bilim dalına tarih denir.

Bu tanım, tarih bilimi ile ilgili aşağıdakilerden hangisinin göstergesi olamaz?

- A) Geçmiş konu edildiğinin
- B) İnsan topluluklarının başlarından geçenleri araştırdığının
- C) Olayların sebeplerini bulup ortaya koyduğunun
- D) Bugün ile geçmiş arasında bir köprü görevi gördüğünün
- E) Sadece yazılı kaynakları incelediğinin

11. "Geçmiş geleceğe, suyun suya benzemesinden daha çok benzer."

Bu tanımlamanın tarih biliminin aşağıdaki özelliklerinden hangisiyle doğrudan ilgili olduğu savunulabilir?

- A) Neden sonuç ilişkisi içinde gelişmesi
- B) Yer ve zaman belirtmesi
- C) Tekrarının olmaması
- D) Belgelerle açıklanması
- E) İnsan ilişkilerini ele alması

12. Yazı sayesinde tarihin kaydını tutmaya başlayan insanoğlu yazının keşfini bir dönüm noktası olarak kabul etmiştir. Bunun sonucunda yazıdan önceki zamanlar tarih öncesi, sonraki zamanlar ise tarihî dönemler olarak adlandırılmıştır.

Buna göre aşağıdakilerin hangisinden Tarih Öncesi Dönemlerin aydınlatılmasında yararlanılamaz?

- A) Bakır eşyalar
- B) Mağara resimleri
- C) Taş ve kemikten yapılmış aletler
- D) Kil tabletler
- E) Kilden yapılmış kaplar

1. Bazı yazarlar, şahidi olmadıkları olayları veya hiç görmedikleri memleketleri bizzat görmüş gibi anlatırlar. Aslında yazdıkları tamamen kendilerinden önce kaleme alınmış eserlere dayanmaktadır. Bu yalan ve mübalağada bazen o kadar ileri giderler ki aynı ya da birbirlerine çok yakın tarihlerde, fakat birinden diğerine kısa zamanda ulaşılması imkânsız iki mekândaki olayların şahidi olduklarını dahi yazmakta tereddüt etmezler. Böylece kendilerini kolaylıkla ele vermiş olurlar.

Tarih araştırmaları sırasında yukarıdaki gibi karşılaşılabilen kaynağın güvenilirliği sorununun aşağıdakilerden hangisiyle çözüme kavuşturulacağı savunulabilir?

- A) Araştırmalarda deney ve gözlem metodunun izlenmesiyle
B) Kaynakların tenkit yöntemiyle incelenmesiyle
C) Tarihî olayların sınıflandırılmasıyla
D) Yalnız yazısız kaynakların dikkate alınmasıyla
E) Daha çok ulusal kaynaklardan yararlanılmasıyla

2. İbn-i Haldun:

— Tarih, gerçeği araştırmak ve olayların sebeplerini bulup ortaya koymaktır. Olayların ilkeleri incedir, nitelik ve sebepleri hakkındaki bilgi derindir.

Halil İnalcık:

— Gerçek bir tarih için kaynaklara gitmek, kaynakları iyi tenkit edip değerlendirmek gerekir.

Bu iki bilim insanının görüşlerine bakılarak tarih biliminin;

- I. olaylar arasında neden-sonuç ilişkisi kurma,
II. gelişme ve olayları belgelerle açıklama,
III. olayları gözlemleme

özelliklerinden hangilerini taşıması gerektiği savunulabilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) I ve III
E) I, II ve III

3. Orhun Kitabeleri hakkında ilk bilgiler XIII. yüzyılda yaşayan Cuveynî'nin "Tarih-i Cihangüşa" isimli eserinde Uygur bölgesini gezerken rastladığı "garip işaretlerle yazılmış taşlar" olarak geçer. Daha sonra Danimarkalı Messerschmidt (Mesirşimit) 1721'de bu eseri görerek Avrupa bilim camiasına tanıtmıştır. Bölgeye giden birçok araştırmacı burada kazılar yaparak yeni kalıntılar tespit etmiştir. Kitabelerin okunuşunu ilk çözen Danimarkalı W. Thomsen (Tomsen) olmuş ve bu abidelerin Türklere ait olduğunu dünyaya duyurmuştur.

Tarih biliminde bu bilgilere;

- I. paleografi,
II. arkeoloji,
III. epigrafi

bilimlerinin hangilerinden yararlanılarak ulaşıldığı savunulabilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) I ve III
E) I, II ve III

4. Tarih, esas olarak insanın bilinçli faaliyetleri sonucunda ortaya çıkan eserleri ve değişimleri konu edinmekle birlikte insanın iradesi dışında gelişen olaylarla da ilgilenir. Çünkü depremler, su baskınları, kuraklık ve salgın hastalıklar gibi olaylar insanlık tarihinin akışını değiştirir. Örneğin bir veba salgını devletlerin askerî, ekonomik açıdan ve nüfus bakımından zayıflamasına yol açabilir.

Buna göre doğa olaylarının tarihin konusu olabilmesi için aşağıdakilerden hangisinin gerektiği savunulabilir?

- A) Uzun sürede gerçekleşmesinin
B) Sonuçları itibarıyla insanları etkilemesinin
C) Jeolojik bir nedeninin olmasının
D) Belli bir bölgeyi etkilemesinin
E) Kısa sürede gerçekleşmesinin

5. Ekim ya da hasat zamanını hesaplama, soğuk-sıcak, açlık-susuzluk gibi kaygılara çözüm bulma, gece-gündüz ve kış-yaz gibi dönemlerde yaşanan etkili ve sert değişikliklerden korunma amacıyla zaman kavramının bilincine varan insanoğlu takvimi oluşturmuştur.

Bu bilgilere göre takvimlerin hazırlanmasında aşağıdakilerden hangisinin etkisinden söz edilemez?

- A) Askeri ihtiyaçlar
- B) Ekonomik endişeler
- C) Zamanı hesaplama isteği
- D) Üretim faaliyetleri
- E) Barınma ve gıda güvenliği

6. Tarih araştırmalarını ve öğrenimini kolaylaştırmak için tarihî olaylar zamana, mekana ve konuya göre sınıflandırmaya tabi tutulmuştur.

Bu durumun tarihî olayların aşağıdaki özelliklerinin hangisinden kaynaklandığı savunulabilir?

- A) Neden sonuç ilişkisi içinde gerçekleşmesi
- B) Tekrarının olmaması
- C) Deney ve gözlemin yapılamaması
- D) Birden çok nedene bağlı olarak gerçekleşmesi
- E) Çok geniş bir zaman dilimini kapsamaması

7. “Geçmiş, bir anlamda bugün, hâlâ yaşayan bir zaman dilimidir.” diyen İngiliz tarihçi Collingwood (Kolinwood)’un görüşü aşağıdakilerden hangisiyle ilişkilendirilemez?

- A) Günümüz şartlarını bilmeden geçmişin anlaşılması mümkün değildir.
- B) Günümüzdeki olayların açıklanmasında geçmiş, önemli bir yere sahiptir.
- C) Bugün yaşananlar geçmişin aynasından yansıyanlardır.
- D) Tarihî olaylar arasında neden sonuç ilişkisi vardır.
- E) Geçmişte yaşanan olayların etkisi uzun süre devam edebilir.

8. Tarih Öncesi Dönemlerin incelenmesinde, daha çok o dönem insanların kullandıkları araç ve gereçlerden yararlanılır.

Bu durumun en önemli nedeni olarak aşağıdakilerden hangisi gösterilebilir?

- A) Yerleşim merkezlerinin birbirinden uzak yerlerde kurulması
- B) Doğa koşullarına bağlı bir yaşam tarzının olması
- C) Yazının keşfedilememiş olması
- D) Kültürel etkileşimin sınırlı olması
- E) Üretim faaliyetlerinin yetersiz kalması

9. Tarihî olayın başlangıç ve bitiş tarihi bellidir. Belirli bir yerde ve zamanda gerçekleşir.

Bu bilgilere göre, aşağıdakilerden hangisi tarihî olaya örnek olarak gösterilemez?

- A) Montrö Boğazlar Sözleşmesi
- B) Türkiye’de kabine sistemine geçilmesi
- C) II. Dünya Savaşı
- D) Avrupa’da hristiyanlığın yayılması
- E) Islahat Fermanı’nın ilan edilmesi

10. Bazı tarihçiler Tanzimat Fermanı’nı; Osmanlı Devleti’nin Avrupalıların kontrolüne girmesi olarak kabul ederken, bazıları ise Batılılaşma adına önemli bir adım olarak görmüşlerdir.

Bu bilgiler tarih bilimi ile ilgili;

- I. kesin kurallar konulamayacağı,
- II. olayların değerlendirilmesinin kişilere göre değişebildiği,
- III. yardımcı bilimlerin yetersizliğinin olayların ortaya konulmasını zorlaştırdığı

durumlarından hangilerinin göstergesidir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

1. **Taner:** Tarih, insan topluluklarının geçmişteki yaşayışlarını, uğraşlarını, birbirleriyle olan ilişkilerini, yer ve zaman göstererek neden-sonuç ilişkileri içerisinde inceleyen bir bilimdir.

Derya: Çin’de keten ve kenevirden üretilen kâğıt, Talas Savaşı’nda esir alınan Çinliler vasıtasıyla, Çin dışında ilk defa Semerkant’ta üretilmiştir. Sonra Bağdat’ta bir kâğıt imalâthanesi kurulmuş, bunu Mısır’daki imalâthaneler izlemiştir.

Yukarıdaki diyalogda Derya’nın verdiği bilgide Taner’in yaptığı tarihin tanımında yer alan aşağıdaki öğelerden hangisine değinildiği söylenemez?

- A) İnsan ilişkileri
- B) Neden-sonuç ilişkileri
- C) Yer (Mekan)
- D) İnsan topluluklarının uğraşları
- E) Zaman

2. “Tarihi nasıl anlamalıyız?” şeklindeki soruyu, bir tarihçi: “Bir milletin; kendi tarihini, insanlığın bugüne kadar edindiği tarih tecrübesi üzerine oturtması ve bu tecrübeyi günümüz meselelerinin çözümü için yeniden yorumlaması gerekir.” diyerek cevaplandırmıştır.

Bu yanıtı veren tarihçinin düşüncelerini aşağıdakilerden hangisinin en iyi şekilde açıkladığı savunulabilir?

- A) Tarihi doğrular farklı farklı yorumlanabilir.
- B) Tarih geçmişle günümüz arasında bir köprüdür.
- C) Önemli olan tarih yapmak değil onu yorumlamaktır.
- D) Geçmişteki olaylar, günümüz koşullarına göre açıklanmalıdır.
- E) Tarih gelecek ile ilgili öngörülerde bulunmalıdır.

3. Atatürk; “Tarih yazmak, tarih yapmak kadar önemlidir. Yazan yapana sadık kalmazsa, değişmeyen hakikat insanlığı şaşır-tacak bir hal alır.” demiştir.

Atatürk’ün bu sözünü bilimsel araştırmalarda kullanılan;

- I. objektif olunması,
- II. gözlem yapılması,
- III. bilgilerin belgelere dayandırılması

yöntemlerinden hangilerinin önemini vurguladığı söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve III
- E) I, II ve III

4. Tarih dersinde Emel Hanım öğrencilerine, “Yıl 1938... Cumhuriyetimizin kurucusu Büyük Önder Atatürk, bedenlen aramızdan ayrıldı. Köşe yazarı olduğunuz gazetenizde, Türk milletini derinden etkileyen bu ayrılığı konu aldığınız bir köşe yazısı yazınız.” şeklinde bir ödev vermiştir.

Bu bilgilere dayanarak Emel Hanım’ın, tarih öğreniminin kişilere kazandırdığı aşağıdaki becerilerden hangisini görmek istediği savunulabilir?

- A) Farklılıklara saygılı olma
- B) Kanıt kullanma
- C) Empati yapabilme
- D) Yer ve zaman belirtme
- E) Kendisi ve çevresiyle barışık olma

5. Hayat içerisinde tek tek meydana gelen değişmelere olay denir. Olgu ise aynı türdeki olayları bir bütün olarak anlatmak için kullanılan bir kavramdır. Olgu, olaya göre daha soyut ve geneldir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi olguya örnek olarak gösterilebilir?

- A) Orta Asya’nın İslamlaşması
- B) Kadeş Antlaşması’nın imzalanması
- C) Türkiye Büyük Millet Meclisi’nin açılması
- D) İstanbul’un fethedilmesi
- E) Halifeliğin Osmanlı Devleti’ne geçmesi

6. Tarihin konusu, zaman içinde yeryüzündeki insan faaliyetleri, farklı etkilerle meydana gelen değişimler ve insan eylemlerinin sonucunda ortaya çıkan eserlerdir. Ayrıca doğa olayları, sonuçları itibarıyla insanları etkilediğinden tarihin konusu içerisinde yer alır.

Bu bilgilere göre coğrafi olayların aşağıdaki sonuçlarından hangisi tarihin konusu olamaz?

- A) Depremlerin sosyoekonomik etkileri
- B) Yer şekillerinin değişmesi
- C) Sanayi tesislerinin yıkılması
- D) Yerleşim merkezlerinin yer değiştirmesi
- E) Yeni kıtaların keşfedilmesi

7. **Tarih Öncesi Devirlerin aydınlatılmasında kaynak olarak sadece o döneme ait araç ve gereçlerden yararlanılması aşağıdakilerden hangisiyle açıklanabilir?**

- A) Bu dönemde yazının bilinmiyor olmasıyla
- B) Henüz büyük devletlerin kurulmamasıyla
- C) Toplumsal iş bölümünün gelişmemesiyle
- D) İnsanların çoğunluğunun göçebe yaşam tarzını sürdürmesiyle
- E) Arkeolojik buluntuların az olmasıyla

8. Ünlü tarihçi Ranke'nin verdiği bir konferans çok beğenilir ve dinleyiciler tarafından ayakta alkışlanır. O ise, "Bayanlar, baylar beni alkışlamayın. Çünkü bunları ben söylemiyorum, belgeler söylüyor." demiştir.

Leopold von Ranke'nin bu sözü aşağıdakilerden hangisinin önemini vurgulamaktadır?

- A) Tarihe yardımcı bilimlerin
- B) Olayın geçtiği yerde araştırma yapmanın
- C) Kaynak kullanımının
- D) Sosyal tarih yazıcılığının
- E) Olaylar arasında neden-sonuç ilişkisi kurmanın

9. Mısır Firavunu II. Ramses:

— ...Birdenbire ortalarında bulunduğum iki bin beş yüz düşman savaş arabasının, atlarımın önünde dağıldığını gördüm. Hiçbiri savaşacak güç bulamadı. Benim saldıgım korkuyla yürekleri zayıfladı. İçlerinden kimi istediysen öldürdüm.

Hitit Kralı Muvattali:

— ...Kral olduğumda Amurru halkı (Kadeş şehrini de içine alan bölge halkı) bana karşı sadakatlerini bozdular ve Mısır kralının peşinden gittiler. Onunla ittifak ettiler. Bunun üzerine Mısır kralı ve tüm Amurru halkıyla savaş yaptım. Bu savaşta Mısır kralını yendim ve ordularımın Amurru halkını bozguna uğrattım.

Kadeş Savaşı ile ilgili Mısır ve Hitit kayıtlarında geçen bu görüşlere bakılarak tarihî olaylar değerlendirilirken öncelikle aşağıdakilerden hangisi dikkate alınmalıdır?

- A) Olay yerinde inceleme yapılması
- B) Günümüz değer yargıları
- C) Olayların gerçekleşme zamanının bilinmesi
- D) Kişilerin olaylara katkısı
- E) Farklı kaynaklardan yararlanılması

10. Ahmet Cevdet Paşa, "Tarih; bir olayın sadece filan tarihte olduğunu bilmek değil geçmişte meydana gelen olayları değerlendirmek ve bu olaylardan ders almaktır." demiştir.

Bu durum tarihî olaylar ile ilgili aşağıdakilerden hangisinin göstergesi olabilir?

- A) Her şeyi konu edindiğinin
- B) Dinin tarihî olayların şekillenmesinde etkili olduğunun
- C) Tarihin, geçmişin ışığında bugünün anlaşılmasını ve yarına yön verilmesini sağladığının
- D) Türklerin tarihe önemli katkıları olduğunun
- E) Kaynak olmadan tarihî gerçekleri ortaya çıkarmanın ve onları yazmanın mümkün olmadığına

2. ÜNİTE

İNSANLIĞIN İLK DÖNEMLERİ

1.

İlk Çağ'da Anadolu'da hüküm süren uygarlıkları gösteren yukarıdaki haritaya bakılarak Anadolu ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Siyasi birliğin olmadığı
- B) Ticari faaliyetlerin sınırlı düzeyde kaldığı
- C) Avcı-toplayıcı yaşamın sürdüğü
- D) Tarımda artı ürüne geçildiği
- E) Mezopotamya uygarlıklarına karşı üstünlük kurulduğu

2. Pers İmparatorluğu yaklaşık 200 yüzyıl Anadolu'yu idare etmiş, yaptıkları ve yeniledikleri yollar sayesinde ulaşımı kolaylaştırarak mekan birliğini sağlamışlardır. Buna rağmen Pers kültürünün ağırlığı Anadolu'da yeterince hissedilememiş ve kültür birliği sağlanamamıştır.

Bu durumun temel nedeni olarak aşağıdakilerden hangisi gösterilebilir?

- A) Perslerin Kuzey Afrika'ya yönelmesi
- B) Pers İmparatorluğu'nun çok geniş alanlara egemen olması
- C) Perslerin Anadolu'da kültürel üstünlük sağlayamaması
- D) Pers topraklarında ticaretin gelişmesi
- E) Pers ordusunun farklı etnik gruplardan oluşması

3. Temel geçim kaynağı tarım ve hayvancılık olan Frigyalılarda saban kırmak ve öküz kesmek ölümlle cezalandırılmıştır.

Bu durum Frigyalılarda aşağıdakilerin hangisinin göstergesi olabilir?

- A) Toprakların mülkiyetinin köylülere ait olduğunun
- B) Uğraş alanlarının hukuk kurallarını etkilediğinin
- C) Ekonomik faaliyetlerin din adamlarının denetiminde yürütüldüğünün
- D) Devlet yönetiminde teokratik anlayışın egemen olduğunun
- E) İnanç özgürlüğünün sağlanamadığının

4. Babil Kralı Hammurabi, Sümer ve Akad kanunlarını derleyip kanunlar yaptı. Kanunlar, Akad diliyle yazılmış çivi yazılı bir stelde yer alır. Bu stel, Esagila'ya (Babil'in baştanrısı Marduk'un tapınağı) dikilmiştir. Stelin giriş metninde Hammurabi; "Ne zaman ki tanrı Marduk, halkı adil olarak idare etmek ve memleket idaresini ele almakla beni görevlendirdi, gerçeği ve adaleti memleketin diline koydum..." demektedir.

Bu bilgilere bakılarak Hammurabi Kanunları ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi söylenemez?

- A) Daha önceki uygarlıklardan yararlanılmıştır.
- B) Anadolu uygarlıkları tarafından da kullanılmıştır.
- C) Aynı suçta farklı cezaların verilmesi önlenmek istenmiştir.
- D) Gücün meşruiyetini tanrılara dayandırmıştır.
- E) Halk, menfaat ve kazanımları hakkında bilgilendirilmiştir.

5. İlk Çağ'da Mısır, coğrafi konumu nedeniyle genellikle istilalara uğramamış ve diğer uygarlıklarla etkileşimi sınırlı kalmıştır.

Bu durumun aşağıdakilerden hangisi üzerinde etkili olduğu savunulabilir?

- A) Tarım ve hayvancılığın yanında ticaretin de gelişmesi
- B) Güneş yılı esaslı ilk takvimin yapılması
- C) Yönetimde tanrı kral anlayışının benimsenmesi
- D) Mısır'ın kendine özgü bir uygarlığa sahip olması
- E) Güzel sanatların gelişmesi

6. İlk Çağ toplumlarının yaşam tarzlarında, ekonomik uğraşlarında ve hukuk kurallarında yaşanan coğrafya önemli bir etken olmuştur.

Bu duruma;

- I. Antik Mısır'da tarımsal gücü sembolize eden boğanın kut-sal sayılması,
- II. Atina ve Sparta'da halk meclislerinin kurulması,
- III. Fenikelilerin ilk deniz kolonilerini kurması

gelişmelerinden hangileri örnek olarak gösterilebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

7. Sümerlerde, kentleri yöneten Patesi unvanlı krallar aynı zamanda başrahip, başyargıç ve başkomutan olarak kabul edilmiştir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi Sümer krallarının görev ve sorumlulukları arasında gösterilemez?

- A) Halkın yönetime katılımını sağlama
- B) Toplumda adalet ve güvenliği sağlama
- C) Ordunun başında sefere çıkma
- D) Devletin iç ve dış siyasetini belirleme
- E) Dini ayinleri yönetme

8. Anadolu'da tarih öncesi dönemlerin en önemli yerleşim merkezlerinden biri Alacahöyük'tür. Burada yapılan kazılarda kral-lara ait mezarlar bulunmuştur. Bu mezarlarda altın ve gümüş-ten yapılmış tac, gerdanlık ve bilezik gibi süs eşyaları da or-taya çıkarılmıştır.

Bu bilgilere bakılarak, Alacahöyük yerleşim yerinde ya-şayan insanların aşağıdaki alanlardan hangisiyle ilgili bir faaliyette bulunduğu savunulamaz?

- A) Yönetim B) Madencilik C) Mimari
D) Sanat E) Hukuk

9. İnsanlık tarihinde bazı medeniyetler tarih öncesi çağları sıra-sıyla yaşarken bazıları ise bu sıralamayı yaşamamıştır.

Bu durumun temel nedeni olarak aşağıdakilerden hangi-si gösterilebilir?

- A) Toplulukların büyük kısmının çok tanrılı dinleri benimse-mesi
- B) Savunma ihtiyacının ortaya çıkmasıyla yerleşim alanları-nın etrafının surlarla çevrilmesi
- C) Medeniyetlerin yaşadığı coğrafyanın etkileşime açık ya-da kapalı olması
- D) İnsanların yaşamlarını uzun süre doğaya bağlı olarak sür-dürmesi
- E) İnsanların Taş Devri'nin sonlarında yerleşik hayata geç-mesi

10. İlk Çağ'da Yunanistan'da demokratik bir yönetim kurul-duğuna aşağıdakilerden hangisi kanıt olarak gösterilebi-lir?

- A) Kolonicilik faaliyetlerinde bulunulması
- B) Tanrıların insan şeklinde resmedilmesi
- C) Olimpiyatların düzenlenmesi
- D) Ticaretin gelişmesi
- E) Halk meclislerinin kurulması

11. Hellenistik Dönem'de Arşimet; suyun kaldırma kuvvetini bul-muş, Hipparhos; gün ve gecenin en uzun zamanlarını tespit etmiş, Erastostenes ise dünyanın çevresini doğru olarak he-saplamış ve dünya haritasını çizmiştir.

Bu gelişmeler, Hellenistik Dönem ile ilgili aşağıdakiler-den hangisinin göstergesi olabilir?

- A) Kültürel faaliyetlerin devlet tarafından desteklendiğinin
- B) Bilimsel araştırmaların önemsendiğinin
- C) Dört işlemin ilk defa kullanıldığının
- D) İnanç sistemlerinin bilimsel çalışmaları etkilediğinin
- E) Eğitim hizmetlerinin ücretsiz verildiğinin

1. İlk Çağ'da Anadolu, Asya ile Avrupa'yı birbirine bağlayan bir konumda olması nedeniyle doğu ve batı uygarlıkları arasında köprü görevini üstlenmiştir. Verimli toprakları, iklimi ve coğrafi koşulları yaşamaya uygun olan Anadolu, tarihin en eski çağlarından beri insan topluluklarının göç ettiği ve uygarlık kurduğu bir bölge olmuştur.

Aşağıdakilerden hangisi İlk Çağ boyunca Anadolu'nun bu özelliğinden kaynaklanan durumlar arasında gösterilemez?

- A) Devletlerin varlıklarını uzun süre koruyabilmesi
- B) Uluslararası ticaretin gelişmesi
- C) Sık sık istilaların yaşanması
- D) Aynı dönemde birden fazla uygarlığın varlığını sürdürmesi
- E) Kültürler arası etkileşim olması

2. Paleolitik Dönem'de insanların hayat tarzı avcılık ve toplayıcılık şeklinde devam etmiştir

Bu bilgilere bakılarak Paleolitik Dönem'de aşağıdakilerden hangisinin kullanılması beklenemez?

- A) Taştan yapılmış baltaların
- B) Kemikten yapılmış oltaların
- C) Hayvan postlarından yapılmış giysilerin
- D) Sert ahşaptan yapılmış saban ve orakların
- E) Obsidyenden yapılmış kesici ve delici aletlerin

3. Yunan uygarlığı ile ilgili bir proje ödevi hazırlayan Fikret, projesinde Yunan kentlerinde yapılan seçimlerin, cumhuriyet ve demokrasinin ilk izleri kabul edildiğini; başta Aristoteles (Aristo) olmak üzere Yunan bilginlerinin, bitkiler ve hayvanlarla ilgili bilgileri derleyip botanik ve zooloji alanlarının temellerini attıklarını belirtmiştir. Bununla birlikte Miletli Thales (Tales) ve Pythagoras'un (Pisagor); matematik, astronomi ve felsefe alanında önemli çalışmalar yaptıklarına değinmiştir. Son olarak bu uygarlığın; tanrıları adına görkemli tapınaklar inşa ettiklerine dikkat çekmiştir.

Buna göre Fikret'in proje ödevinin sonuç kısmında, Yunanlıların aşağıdaki alanların hangisinde gelişme gösterdiğinden söz etmesi beklenemez?

- A) Mimari
- B) Yönetim
- C) Sanat
- D) Bilim
- E) Tarım

4. İlk Çağ uygarlıklarıyla ilgili yapılan araştırmalarda Mezopotamya, Mısır ve Hititlerde adalet olgusunun güneşle sembolleştirildiği görülmüştür.

Bu durum aşağıdakilerden hangisinin göstergesi olabilir?

- A) Bilimsel çalışmaların hızlandığının
- B) Uygarlığın her bölgede aynı düzeyde gelişmediğinin
- C) Toplumların dayanışma içinde olduğunun
- D) Toplumların birbirinden etkilendiğinin
- E) Geleneklerin köklü değişim geçirdiğinin

5. Çatalhöyük'te yapılan kazılarda duvar resimleri, hayvanları veya tanrıları betimleyen siva kabartmaları, duvara gömülü adak heykelcikleri ve odaların altında mezar alanları bulunmuştur. Köpeğin, ilk dönemlerden itibaren evcilleştirildiği görülmüştür. Avcılık ve toplayıcılıkla geçinen Çatalhöyük insanı, Neolitik Dönem'de tarıma geçmiş, ekmeklik buğday, arpa ve bezelye gibi tahıllar yetiştirmiştir.

Bu buluntular Çatalhöyük insanları ile ilgili aşağıdakilerin hangisi hakkında bilgi vermez?

- A) Günlük yaşamları
- B) Geçim kaynakları
- C) Hukuk düzenleri
- D) Sanat anlayışları
- E) Dinî inanışları

6. Dünyanın yedi harikasından biri sayılan Babil'in Asma Bahçeleri içinde bulunan Babil Kulesi, Tanrı Marduk için yapılmıştı. Kulenin çevresinde rahip sarayları, ambarlar ve konuk odaları vardı.

Buna göre Babillilerle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Vergiler tapınaklarda toplanmıştır.
- B) İnançları mimari faaliyetlerini etkilemiştir.
- C) Teokratik yönetim anlayışını benimsemişlerdir.
- D) Mabedler aynı zamanda yönetim merkezi olarak kullanılmıştır.
- E) Tek tanrılı inanca sahiptirler.